श्री राम नवमि पूजा

http://www.mantraaonline.com/

श्री राम नवमि पूजा

Check List

1. Altar, Deity (statue/photo),

2. Two big brass lamps (with wicks, oil/ghee)

3. Matchbox, Agarbatti

4. Karpoor, Gandha Powder, Kumkum, gopichandan, haldi

5. Sri Mudra (for Sandhyaavandan), Vessel for Tirtha, Yajnopaviita

6. Puujaa Conch, Bell, One aaratii (for Karpoor), Two Aaratiis with wicks

7. Flowers, Akshata (in a container), tulsi leaves, tulsi garland

8. Decorated Copper or Silver Kalasha, Two pieces of cloth (new),

9. Coconut, 1/2 kg. Rice, gold coin, gold chain

10. Extra Kalasha, 3 trays, 3 vessels for Abhisheka

11. Betel nuts 6, Betel nut Leaves 12, Bananas 6, Banana Leaves 2, Mango Leaves 5-25

12. Dry Fruits, 5 bananas, 1 coconut - all for naivedya

13. Panchaamrita - Milk, Curd, Honey, Ghee, Sugar, Tender Coconut Water

14. Puja Books

१ At the regular altar

ॐ सर्वेभ्यो गुरुभ्यो नमः ।

ॐ सर्वेभ्यो देवेभ्यो नमः ।

ॐ सर्वेभ्यो ब्राह्मणेभ्यो नमः ॥

प्रारंभ कार्यं निर्विघ्नमस्तु । शुभं शोभनमस्तु ।

इष्ट देवता कुलदेवता सुप्रसन्ना वरदा भवतु ॥

अनुज्ञां देहि ॥

At the श्री राम altar

---

२ आचमनः

(Sip one spoon of water after each mantra.
Take a little water from the vessel for worship with an offering spoon onto the palm and sip it. This is called achaman.. Just as bathing causes external purification, partaking water in this way is responsible for internal purification. This act is repeated thrice. Thus physical, psychological and spiritual, internal purification is brought about.)

द्विराचम्य

ॐ केशवाय स्वाहाः. ॐ नारायणाय स्वाहाः.

ॐ माधवाय स्वाहाः.

ॐ गोविंदाय नमः . ॐ विष्णवे नमः .

ॐ मधुसूदनाय नमः . ॐ त्रिविक्रमाय नमः .

ॐ वामनाय नमः . ॐ श्रीधराय नमः .

ॐ हृषीकेशाय नमः . ॐ पद्मनाभाय नमः .

ॐ दामोदराय नमः . ॐ सङ्कर्षणाय नमः .

ॐ वासुदेवाय नमः . ॐ प्रद्युम्नाय नमः .

ॐ अनिरुद्धाय नमः . ॐ पुरुषोत्तमाय नमः .

ॐ अधोक्षजाय नमः . ॐ नारसिंहाय नमः .

ॐ अच्युताय नमः . ॐ जनार्दनाय नमः .

ॐ उपेंद्राय नमः . ॐ हरये नमः .

श्री कृष्णाय नमः ॥

---

३ प्राणायामः

(Due to pranayam, the rajas component decreases
and the sattva component increases.)

ॐ प्रणवस्य परब्रह्म ऋषिः . परमात्मा देवता .

दैवी गायत्री छन्दः . प्राणायामे विनियोगः ॥

ॐ भूः . ॐ भुवः . ॐ स्वः . ॐ महः .

ॐ जनः . ॐ तपः . ॐ सत्यं .

ॐ भूर्भुवः स्वः ।

ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमही

धियो यो नः प्रचोदयात् ॥

पुनराचमन

(Repeat Achamana 2 - given above)

ॐ आपोज्योति रसोमृतं ब्रह्म भूर्भुवस्सुवरोम् ॥

(Apply water to eyes and understand that you are of the nature of Brahman)

---

४ सङ्कल्पः

(Holding unbroken consecrated rice (akshata) and an offering spoon (pali) with water in the cup of one's hand one should chant the mantra with the resolve, 'I of the .....lineage (gotra), ... am performing the .... ritual to obtain the benefit according to the Shrutis, Smrutis and Puranas in order to acquire .... result and then should offer the water from the hand into the circular, shelving metal dish (tamhan). Offering the water into the circular, shelving dish signifies the completion of an act.)

सर्व देवता प्रार्थना

(Stand and hold a fruit in hand during sankalpa)

ॐ श्रीमान् महागणाधिपतये नमः .

श्री गुरुभ्यो नमः . श्री सरस्वत्यै नमः .

श्री वेदाय नमः . श्री वेदपुरुषाय नमः .

इष्टदेवताभ्यो नमः ।

(Prostrations to your favorite deity)

कुलदेवताभ्यो नमः ।

(Prostrations to your family deity)

स्थान देवताभ्यो नमः ।

(Prostrations to the deity of this house)

ग्रामदेवताभ्यो नमः ।

(Prostrations to the deity of this place)

वास्तुदेवताभ्यो नमः ।

(Prostrations to the deity of all the materials we have collected)

शचीपुरंदराभ्यां नमः ।

(Prostrations to the Indra and shachii)

उमामहेश्वराभ्यां नमः ।

(Prostrations to Shiva and pArvati)

लक्ष्मीनारायणाभ्यां नमः ।

(Prostrations to the Lords who protect us - LakShmi and NArAyaNa)

मातापितृभ्यां नमः ।

(Prostrations to our parents)

सर्वेभ्यो देवेभ्यो नमो नमः ।

(Prostrations to all the Gods)

सर्वेभ्यो ब्राह्मणेभ्यो नमो नमः ।

(Prostrations to all Brahamanas - those who are in the religious path)

एतद्कर्म प्रधान देवताभ्यो नमो नमः ।

(Prostrations to Lord Rama, the main deity of this puja)

॥ अविघ्नमस्तु ॥

सुमुखश्च एकदंतश्च कपिलो गजकर्णकः .
लंबोदरश्च विकटो विघ्ननाशो गणाधिपः ॥
धूम्रकेतुर्गणाध्यक्षो बालचन्द्रो गजाननः .
द्वादशैतानि नामानि यः पठेत् श्रुणुयादपि ॥
विद्यारंभे विवाहे च प्रवेशे निर्गमे तथा .
संग्रामे संकटेचैव विघ्नः तस्य न जायते ॥

(Whoever chants or hears these 12 names of Lord Ganesha will not have any obstacles in any of their endeavours)

शुक्लांबरधरं देवं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्व विघ्नोपशांतये ॥

सर्वमङ्गल माङ्गल्ये शिवे सर्वार्थ साधिके ।
शरण्ये त्र्यंबके देवी नारायणी नमोऽस्तुते ॥

(We completely surrender ourselves to that Goddess who embodies auspiciousness, who is full of auspicious-ness and who brings auspicousness to us)

सर्वदा सर्व कार्येषु नास्ति तेषां अमङ्गलम् ।
येषां हृदिस्थो भगवान् मङ्गलायतनो हरिः ॥

(When Lord Hari, who brings auspiciousness is situated in our hearts, then there will be no more inauspiciousness in any of our undertakings)

तदेव लग्नं सुदिनं तदेव ताराबलं चंद्रबलं तदेव .
विद्याबलं दैवबलं तदेव लक्ष्मीपतेः तेंघ्रिऽयुगं स्मरामि ॥

(What is the best time to worship the Lord? When our hearts are at the feet of Lord Narayana, then the strength of the stars, the moon, the strength of knowledge and all the Gods will combine and make it the most auspicious time and day to worship the Lord)

लाभस्तेषां जयस्तेषां कुतस्तेषां पराजयः .
येषां इन्दिवरश्यामो हृदयस्थो जनार्दनः ॥

(When the Lord is situated in a person's heart, he will always have profit in his work and victory in all that he takes up and there is no question of defeat for such a person)

विनायकं गुरुं भानुं ब्रह्माविष्णुमहेश्वरान् ।
सरस्वतीं प्रणम्यादौ सर्व कार्यार्थ सिद्धये ॥

(To achieve success in our work and to find fulfillment we should first offer our prayers to Lord Vinayaka and then to our teacher, then to the Sun God and to the holy trinity of Brahma, ViShNu and Shiva)

श्रीमद् भगवतो महापुरुषस्य विष्णोराज्ञया
प्रवर्तमानस्य अद्य ब्रह्मणो द्वितीय परार्धे विष्णुपदे
श्री श्वेतवराह कल्पे वैवस्वत मन्वन्तरे ---------------
देशे, शालिवाहन शके वर्तमाने व्यवहारिके ------------
नाम संवत्सरे ---------------- आयणे --------------
ऋतौ ------------------ मासे -------------- पक्षे -----
तिथौ ----- नक्षत्रे ----- वासरे सर्व ग्रहेषु यथा राशि
स्थान स्थितेषु सत्सु एवं गुणविशेषेण विशिष्टायां
शुभपुण्यतिथौ मम आत्मन श्रुतिस्मृति पुराणोक्त
फलप्राप्यर्थं मम सकुटुम्बस्य क्षेम स्थैर्य आयुरारोग्य
चतुर्विध पुरुषार्थ सिध्यर्थं अंगीकृत श्री रामचन्द्र
व्रतांगत्वेन संपादित सामग्रव्या गणेश वरुण ब्रह्मा
सूर्यादि नवग्रह इंद्रादि अष्टलोकपाल गणपति चतुष्ट
देवता पूजनपूर्वकं श्री रामचन्द्र प्रीत्यर्थं यथा शक्त्या
यथा मिलिता उपचार द्रव्यैः पुरुषसूक्त, श्री सूक्त
पुराणोक्त मन्त्रैश्च ध्यान आवाहनादि षोडशोपचारे
श्री रामचन्द्र प्रीत्यर्थं पूजनं तथा व्रतोक्त कथा
श्रवणं च करिष्ये ||
इदं फलं मया देव स्थापितं पुरतस्तव |
तेन मे सुफलावाप्तिर् भवेत् जन्मनि जन्मनि ||
(keep fruits in front of the Lord)

---

५. षडङ्ग न्यास
(Purifying the body)

५.(१) षडङ्ग न्यास
(Purifying hands and various parts of the body)

ॐ यत्पुरुषं व्यदधुः कतिधा व्यकल्पयन् ।
मुखं किमस्य कौ बाहू कावूरू पादावुच्येते ।।
ॐ ह्रां रामाय नमः | अंगुष्ठाभ्यायां नमः | हृदयाय नमः ||
(touch the thumbs)

ॐ ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत् बाहू राजन्यः कृतः ।
उरू तदस्य यद्वैश्यः पद्भ्यां शूद्रो अजायत ।।
ॐ ह्रीं रामभद्राय नमः | तर्जनीभ्यां नमः | शिरसे स्वाहाः ||
(touch both fore fingers)

ॐ चन्द्रमा मनसो जातः चक्षोः सूर्यो अजायत ।
मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च प्राणाद्वायुरजायत ।।
ॐ ह्रुं रामचन्द्राय नमः | मध्यमाभ्यां नमः | शिखायै वषट् ||
(touch middle fingers)

ॐ नाभ्या आसीदन्तरिक्षम् शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत ।
पदभ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात् तथा लोकाँ अकल्पयन्।।

ॐ ह्रैं राघवाय नमः
| अनामिकाभ्यां नमः | कवचाय हुम् ||
(touch ring fingers)

ॐ धाता पुरस्ताद्यमुदाजहार
शक्रः प्रविद्वान्प्रदिशश्चतस्रः ।
तमेवं विद्यानमृत इह भवति
नान्यः पन्था अयनाय विद्यते ।।

ॐ ह्रौं रघुपुङ्गवाय नमः| कनिष्ठिकाभ्यां नमः |

नेत्रत्रयाय वौषट् ||

(touch little fingers)

यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवाः

तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् ।

ते ह नाकं महिमानः सचन्ते

यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवाः ।।

ॐ ह्रः जानकी वल्लभाय नमः| करतलकरपृष्ठाभ्यां

नमः | अस्त्राय फट् ||

(touch palms and over sleeve of hands)

५.(२) दिग्बन्धन

(show mudras)

ॐ राम भद्रे इति दिग्बन्धः |

(snap fingers, circle head clockwise and clap hands)

दिशो बद्नामि ||

(shut off all directions i.e. distractions so that we can concentrate on the Lord)

---

६ गणपति पूजा

(To prevent any obstacle from disrupting an auspicious occasion, it is begun with the worship of Lord Ganapati.)

आदौ निर्विघ्नता सिध्यर्थं महा गणपति पूजनं

करिष्ये .

ॐ गणानां त्वा शौनको गृत्समदो गणपतिर्जगती

गणपत्यावाहने विनियोगः ||

(pour water)

ॐ गणानां त्वा गणपतिं हवामहे

कविं कवीनामुपम श्रवस्तमं |

ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पत

आ नः शृण्वन्नूतिभिः सीदसादनं ||

भूः गणपतिं आवाहयामि .

भुवः गणपतिं आवाहयामि .

स्वः गणपतिं आवाहयामि .

ॐ भूर्भुवस्वः सांगं सपरिवारं सायुधं सशक्तिकं

महागणपतिं आवाहयामि |

(O great Ganapati come along with Riddhi, Buddhi, your entire family, all your weapons and might')

ॐ भूर्भुवस्वः महागणपतये नमः ध्यायामि. ध्यानम्

सम‍र्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. आवाहनं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. आसनं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. पाद्यं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. अर्घ्यं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. आचमनीयं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. स्नानं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. वस्त्रं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. यज्ञोपवीतं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. चंदनं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. परिमल द्रव्यं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. पुष्पाणि समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. धूपं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. दीपं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. नैवेद्यं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. ताम्बूलं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. फलं समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. दक्षिणां समर्पयामि |

ॐ महागणपतये नमः. आर्तिक्यं समर्पयामि ।

ॐ भूर्भुवस्वः महागणपतये नमः.

मन्त्रपुष्पं समर्पयामि ।

ॐ भूर्भुवस्वः महागणपतये नमः ।

प्रदक्षिणा नमस्कारान् समर्पयामि ।

ॐ भूर्भुवस्वः महागणपतये नमः. छत्रं समर्पयामि ।

ॐ महागणपतये नमः. चामरं समर्पयामि ।

ॐ महागणपतये नमः. गीतं समर्पयामि ।

ॐ महागणपतये नमः. नृत्यं समर्पयामि ।

ॐ महागणपतये नमः. वाद्यं समर्पयामि ।

ॐ महागणपतये नमः. सर्व राजोपचारान्

समर्पयामि॥

॥ अथ प्रार्थना ॥

ॐ वक्रतुण्ड महाकाय कोटिसूर्य समप्रभ.

निर्विघ्नं कुरु मे देव सर्व कार्येषु सर्वदा ॥

ॐ भूर्भुवस्वः महागणपतये नमः. प्रार्थनां समर्पयामि।

अनया पूजया विघ्नहर्ता महागणपतिः प्रीयताम् ॥

(Offering of flowers - May Shri Mahaganapati, the vanquisher of all obstacles be appeased with this worship of mine', chanting thus water should be released.)

---

७ दीप स्थापना

अथ देवस्य वाम भागे दीप स्थापनं करिष्ये ।

अग्निर्नाग्निः समिध्यते कविर्ग्रहपतिर्युवा हव्यवात्

जुवास्यः ॥

(light the lamps)

---

८ भूमि प्रार्थना

(open palms and touch the ground.
first the earth (ground) on the right hand side (since the host performing the religious ceremony is facing the east, the hand touching the ground is in the southern direction) and then the earth on the left hand side, in front of oneself (that is the northern direction) should be touched. Energies from the south are distressing. To prevent them from causing distress, one offers obeisance to them by touching the earth. The energies from the north are however saluted as they are pleasant.)

महीध्यौः पृथिवीचन इमं यज्ञं मिमिक्षतां

पिप्रतान्नो भरीमभिः ॥

---

९ धान्य राशि

ॐ औषधाय संवदंते सोमेन सहराज्ञ .

यस्मै कृणेति ब्राह्मणस्थं राजन् पारयामसि ॥

(Touch the grains/rice/wheat)

---

१० कलश स्थापना

(Two small heaps of rice should be made on the ground amidst chanting mantras. Later, chanting the mantra two pots of either gold, silver, copper or unbroken earthen pots should be placed on these two heaps.)

ॐ आ कलशेषु धावति पवित्रे परिसिंच्यते

उक्तैर्यज्ञेषु वर्धते ॥

(keep kalasha on top of rice pile)

ॐ इमं मे गङ्गे यमुने सरस्वती शुतुद्रि स्तोमं

सचता परुष्ण्या .

असिक्न्य मरुद्वृधे वितस्तयार्जीकीये श्रुणुह्या

सुषोमया ॥

(fill kalasha with water)

ॐ गंधद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीं .

ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वयेश्रियं ॥

(sprinkle in/apply ga.ndha to kalasha)

ॐ या फलिनीर्या अफला अपुष्पायाश्च पुष्पिणीः .

बृहस्पति प्रसोतास्थानो मंचत्वं ह सः ||
(put betel nut in kalasha)
ॐ सहिरत्नानि दाशुषुसुवाति सविता भगः .
तम्भागं चित्रमीमहे ||
(put jewels / washed coin in kalasha)
ॐ हिरण्यरूपः हिरण्य सन्दिग्पान्न पात्स्येदु हिरण्य वर्णः .
हिरण्ययात् परियोनेर्निषद्या हिरण्यदा ददत्थ्यन् नमस्मै ||
(put gold / daxina in kalasha)
ॐ काण्डात् काण्डात् प्रोहंती परुषः परुषः परि एवानो दूर्वे प्रतनु सहस्रेण शतेन च ||
(put duurva / karika)
ॐ अश्वत्थेवो निशदनं पर्णिवो वसतिश्कृत .
गो भाज इत्किला सथयत्स नवथ पूरुषं ||
(put five leaves in kalasha)
ॐ या फलिनीर्या अफला अपुष्पायाश्च पुष्पिणीः .
बृहस्पति प्रसोतास्थानो मंचत्वं ह सः ||
(put coconut in kalasha)
ॐ युवासुवासः परीवीतागात् स उश्रेयान् भवति जायमानः .
तं धीरासः कावयः उन्नयंति स्वाद्ध्यो स्वाद्ध्यो मनसा देवयंतः||
(tie cloth for kalasha)
ॐ पूर्णादर्वि परापत सुपूर्णा पुनरापत .
वस्ने व विक्रीणावः इषमूर्जं शतक्रतो ||
(decorate copper plate and ashhTadala with kuMkuM)
इति कलशं प्रतिष्ठापयामि ||

सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ||

---

११ वरुण पूजन
(On the second kalasha)
तत्वायामि शुनः शेपोः वरुण त्रिष्टुप् कलशे वरुणावाहने विनियोगः ||

ॐ तत्वायामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदा शास्ते यजमानो हविर्भिः .
आहेलमानो वरुणः बोध्युरुशं समान आयुः प्रमोषिः
ॐ भूर्भुवःस्वः वरुणाय नमः .चंदनं समर्पयामि ||
(add to kalasha)
ॐ भूर्भुवःस्वः . वरुणाय नमः . अक्षतान् समर्पयामि||
(add to kalasha)
ॐ भूर्भुवःस्वः . वरुणाय नमः . हरिद्रा कुंकुमं समर्पयामि ||
ॐ भूर्भुवःस्वः . वरुणाय नमः. धूपं समर्पयामि ||
ॐ भूर्भुवःस्वः . वरुणाय नमः. दीपं समर्पयामि ||
ॐ भूर्भुवःस्वः . वरुणाय नमः. नैवेद्यं समर्पयामि ||
ॐ भूर्भुवःस्वः . वरुणाय नमः .
सकल राजोपचारार्थे अक्षतान् समर्पयामि ||

अवते हेळो वरुण नमोभिरिव यज्ञेभिरीमहे हविर्भिः .
क्षयं नमस्मभ्यं सुरप्रचेता राजन् नेनांसि शिश्रथः कृतानि ||
वरुणाय नमः . मन्त्र पुष्पं समर्पयामि ||
प्रदक्षिणा नमस्कारान् समर्पयामि ||

अनया पूजया भगवान् श्री महा वरुण प्रीयताम् ||
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ||

---

१२ कलश पूजन
(continue with second kalasha)
कलशस्य मुखे विष्णुः कण्ठे रुद्रः समाश्रितः .
मूले तत्र स्थितो ब्रह्मा मध्ये मातृगणाः स्मृताः ||

कुक्षौतु सागराः सर्वे सप्त द्वीपा वसुंधराः .
ऋग्वेदोथ यजुर्वेदः सामवेदोह्यथर्वणः ||
अंगैश्च सहिताः सर्वे कलशंतु समाश्रिताः .
अत्र गायत्री सावित्री शांति पुष्टिकरी तथा ||

आयान्तु देव पूजार्थं अभिषेकार्थ सिद्धये ||

ॐ सितासिते सरिते यत्र संगथे तत्राप्लुतासो
दिवमुत्पतंति .
ये वैतन्वं विस्रजन्ति धीरास्ते जनासो अमृतत्त्वं
भजन्ति ||

(Those who want to attain immortality take a dip in the confluence of the Ganges, yamuna and sarasvati rivers at the prayag. Let the water in this kalasha become like the water from the holy rivers)

|| कलशः प्रार्थनाः ||

कलशः कीर्तिमायुष्यं प्रज्ञां मेधां श्रियं बलम् |
योग्यतां पापहानिं च पुण्यं वृद्धिं च साधयेत् ||

(Let this kalasha increase our life span, presence of mind, intellect,wealth, strength and status, destroy our sins and increase our merits or puNya)

सर्व तीर्थमयो यस्मात् सर्व देवमयो यतः .
अतः हरिप्रियोऽसि त्वं पूर्णकुंभं नमोऽस्तुते ||

(All the holy waters, and all the Gods are now present in this kalasha. Our prostrations to this puurNakumbha which is hence dear to Lord Hari)

कलशदेवताभ्यो नमः .
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ||

|| मुद्रा ||

(Show mudras as you chant)

निर्वीषी करणार्थे तार्क्ष मुद्रा . (to remove poison)
अमृती करणार्थे धेनु मुद्रा . (to provide nectar - amrit)
पवित्री करणार्थे शङ्ख मुद्रा . (to make auspicious)
संरक्षणार्थे चक्र मुद्रा . (to protect)
विपुलमाया करणार्थे मेरु मुद्रा . (to remove mAyA)

----

१३ शङ्ख पूजन

(pour water from kalasha to sha~Nkha add ga.ndha flower)

शङ्खं चंद्रार्क दैवतं मध्ये वरुण देवताम् |
पृष्ठे प्रजापतिं विंद्याद् अग्रे गंगा सरस्वतीम् ||
त्वं पुरा सागरोत्पन्नो विष्णुना विधृतः करे |
नमितः सर्व देवैश्च पाञ्चजन्य नमोऽस्तुते ||

(This shaNkha has now become like the pAnchajanya, which has come out of the ocean and which is the hands of Lord MahaviShNu. Our prostrations to the pAnchajanya)

पाञ्चजन्याय विद्महे . पावमानाय धीमहि .
तन्नो शङ्खः प्रचोदयात् ||

शङ्खाय नमः .
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ||

----

१४ घंटार्चना

(Pour drops of water from sha~Nkha on top of the bell apply ga.ndha, flower)

आगमार्थन्तु देवानां गमनार्थन्तु राक्षसाम् |
कुर्वे घंटारवं तत्र देवताह्वा लक्षणम् ||
ज्ञानथोऽज्ञानतोवापि कांस्य घंटान् नवादयेत् |
राक्षसानां पिशाचनां तद्देशे वसतिर्भवेत् |

तस्मात् सर्व प्रयत्नेन घंटानादं प्रकारयेत् ||

(When the bell is rung, knowingly or unknowingly, all the good spirits are summoned and all the evil spirits are driven away)

घंट देवताभ्यो नमः |

सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ||

(Ring the gha.nTA)

---

१५ आत्मशुद्धि

(Sprinkle water from sha~Nkha on puja items and devotees)

अपवित्रः पवित्रो वा सर्वावस्थांगतोऽपि वा |

यः स्मरेत् पुंडरीकाक्षं सः बाह्याभ्यंतरः शुचिः||

---

१६ षट् पात्र पूजा

(put tulasi leaves or axatAs in empty vessels)

वायव्ये अर्घ्यं |

नैरृत्ये पाद्यं |

ईशान्ये आचमनीयं |

आग्नेये मधुपर्कं |

पूर्वे स्नानीयं |

पश्चिमे पुनराचमनं |

---

१७ पञ्चामृत पूजा

(put tulasi leaves or axataas in vessels|
Panchamrit is nectar of five ingredients -
a mixture of milk, curds, clarified butter (ghee), honey and sugar|)

क्षीरे सोमाय नमः | (keep milk in the centre)

दधिनि वायवे नमः | (curd facing east)

घृते रवये नमः | (Ghee to the south)

मधुनि सवित्रे नमः | (Honey to west)

शर्करायां विश्वेभ्यो देवेभ्यो नमः | (Sugar to north)

---

१८ द्वारपालक पूजा

पूर्वद्वारे द्वारश्रियै नमः | हनुमते नमः |

दक्षिणद्वारे द्वारश्रियै नमः | लक्ष्मणाय नमः |

पश्चिमद्वारे द्वारश्रियै नमः | भरताय नमः |

उत्तरद्वारे द्वारश्रियै नमः | शत्रुघ्ने नमः ||

मध्ये नव रत्नखचित दिव्य सिंहासनस्योपरि

श्री जानकी पतये नमः नमः ||

द्वारपालक पूजां समर्पयामि ||

---

१९ पीठ पूजा

पीठस्य अधोभागे आधार शक्त्यै नमः || कूर्माय नमः ||

दक्षिणे क्षीरोदधिये नमः | सिंहाय नमः ||

सिंहासनस्य आग्नेय कोणे वराहाय नमः ||

नैरृत्य कोणे ज्ञानाय नमः ||

वायव्य कोणे वैराग्याय नमः ||

ईशान्य कोणे ऐश्वर्याय नमः ||

पूर्व दिशे धर्माय नमः ||

दक्षिण दिशे ज्ञानाय नमः ||

पश्चिम दिशे वैराग्याय नमः ||

उत्तर दिशे अनैश्चराय नमः ||

पीठ मध्ये मूलाय नमः ||

नालाय नमः ||

पत्रेभ्यो नमः ||

केसरेभ्यो नमः ||

कर्णिकायै नमः ||

कर्णिका मध्ये सं सत्त्वाय नमः ||

रं रजसे नमः || तं तमसे नमः ||

सूर्यमण्डलाय नमः ||

सूर्यमण्डलाधिपतये ब्रह्मणे नमः ||

सोममण्डलाय नमः ||

सोममण्डलाधिपतये विष्णवे नमः ||

वह्निमण्डलाय नमः ||

वह्निमण्डलाधिपतये ईश्वराय नमः ||

श्री रामचन्द्राय नमः | पीठ पूजां समर्पयामि ||

---

२० दिग्पालक पूजा (start from east of kalasha or deity)

इंद्राय नमः,

अग्नये नमः,

यमाय नमः,

नैऋतये नमः,

वरुणाय नमः,

वायवे नमः,

कुबेराय नमः,

ईशानाय नमः,

इति दिग्पालक पूजां समर्पयामि

---

२१ प्राण प्रतिष्ठा

(hold flowers/axata in hand)

ध्यायेत् सत्यम् गुणातीतं गुणत्रय समन्वितं
लोकनाथं त्रिलोकेशं कौस्तुभाभरणं हरिम् |
नीलवर्णं पीतवासं श्रीवत्सपदभूषितं
गोकुलानन्दं ब्रह्माध्यैरपि पूजितम् ||

ॐ अस्य श्री प्राण प्रतिष्ठापन महा मन्त्रस्य
ब्रह्मा विष्णु महेश्वरा ऋषयः |
ऋग्यजुः सामाथर्वाणि छन्दांसि |
सकलजगत्सृष्टिस्थिति संहारकारिणी
प्राणशक्तिः परा देवता |
आं बीजम् | ह्रीं शक्तिः | क्रौम् कीलकम् |
अस्यां मूर्तौ प्राण प्रतिष्ठापने विनियोगः ||

|| करन्यासः ||

आं अंगुष्ठाभ्यां नमः ||

ह्रीं तर्जनीभ्यां नमः ||

क्रौं मध्यमाभ्यां नमः ||

आं अनामिकाभ्यां नमः ||

ह्रीं कनिष्ठिकाभ्यां नमः ||

क्रौं करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ||

|| अङ्ग न्यासः ||

आं हृदयाय नमः ||

ह्रीं शिरसे स्वाहाः ||

क्रौं शिखायै वषट् ||

आं कवचाय हुं ||

ह्रीं नेत्रत्रयाय वौषट् ||
क्रौं अस्त्राय फट् ||
भूर्भुवस्वरोम् इति दिग्बन्धः ||

आं ह्रीं क्रौम् क्रौम् ह्रीं आं |
य र ल व श ष स ह |
ॐ अहं सः सोऽहं सोऽहं अहं सः ||

अस्यां मूर्ते प्राणः तिष्ठंतुः | अस्यां मूर्ते जीवः तिष्ठन्तु |
अस्यां मूर्ते सर्वेन्द्रियाणि मनस्त्वत् चक्षुः श्रोत्र जिहवा घ्राणैः वाक्वाणि पादपायोपस्थानि प्राण अपान व्यान उदान समान अत्रागत्य सुखेन चिरं तिष्ठन्तु स्वाहाः |

असुनीते पुनरस्मासु चक्षुवः पुनः प्राणमिहीनो देहिभोगं ज्योक्ष क्षेम सूर्यमुच्चरन्तम् अनुमते मृडयान स्वस्ति अमृतं वै प्राणा अमृतमापः प्राणानेव यथा स्थानं उपह्वयेत् ||

स्वामिन् सर्व जगन्नाथ यावत्पूजावसानकं तावत्वम् प्रीतिभावेन बिम्बेस्मिन् कलशेस्मिन् प्रतिमायां सन्निधिं कुरु ||
इति प्राणं प्रतिष्ठापयामि ||
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ||

---

२२ ध्यानं

ॐ ॐ (repeat 15 times)
ॐ कोमलाङ्गं विशालाक्षं इन्द्रनील समप्रभम् ।
दक्षिणाङ्गे दशरतं पुत्राप्येक्षेण तत्परम् ।।
प्रष्टतो लक्ष्मणं देवं सछत्रं कनक प्रभम् ।
पार्श्वे भरत शत्रुघ्नौ, चामर व्यजनान्वितौ ।
अग्रेत्यग्रौ हनूमन्तं रामानुग्रह काङ्क्षिणम् ।।
(you can add more related shlokas)
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः ।
ध्यानात् ध्यानं समर्पयामि

---

२३ आवाहनं
(hold flowers in hand)

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात् ।
स भूमिं विश्वतो वृत्वा अत्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ।।
विश्वेशं जानकी वल्लभ प्रभु
कौसल्या तनयं विष्णुं रामं प्रक्रतेः परं
आगच्छ देवदेवेश तेजोराशे जगत्पते ।
क्रियमाणां मया पूजां गृहाण सुरसत्तमे ।।
ॐ हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजाम् ।
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो ममावह ।।
श्री रामागच्छ भगवन् रघुवीर नृपोत्तम
जानकी सह राजेन्द्र सुस्तिरो भव सर्वदा
रामचन्द्र महेश्वास रावणान्तक राघव
यावत् पूजां समासेहं तावत्वां सन्निदा भव
रघुनायक राजर्शे नमो राजीवलोचन
रघुनन्दन मे देव, श्री रामाभिमुखो भव
श्री सीता सहित, श्री रामचन्द्राय
सांगाय सपरिवाराय सायुधाय
सशक्तिकाय नमः ।
श्री सीता सहित श्री रामचन्द्रम् सांगं

सपरिवारं सायुधं सशक्तिकं आवाहयामि ।।
(offer flowers to Lord)

आवाहितो भव । स्थापितो भव । सन्निहितो भव ।
सन्निरुद्धो भव । अवकुण्ठितो भव । सुप्रीतो भव ।
सुप्रसन्नो भव । सुमुखो भव । वरदो भव ।
प्रसीद प्रसीद ।।
(show mudras to Lord)

---

२४ आसनं

पुरुष एवेदगं सर्वम् यद्भूतं यच्छ भव्यम् ।
उतामृतत्वस्येशानः यदन्नेनातिरोहति ।।

राजाधिराज राजेन्द्र रामचन्द्र महीपते ।
रत्न सिंहासनं तुभ्यं दास्यामि स्वीकुरु प्रभो ।।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । आसनं समर्पयामि ।।
(offer flowers/axathaas)

तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् ।
यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहम् ।।
आसनं समर्पयामि ।।

---

२५ पाद्यं
(offer water)
एतावानस्य महिमा अतो ज्यायागंश्च पूरुषः ।
पादोऽस्य विश्वा भूतानि त्रिपादस्यामृतं दिवि ।।

त्रैलोक्य पावनानन्त नमस्ते रघुनायक।
पाद्यं ग्रुहाण राजर्शे नमो राजीव लोचन।।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । पादोयो पाद्यं
समर्पयामि।।

अश्वपूर्वां रथमध्यां हस्तिनादप्रमोदिनीम् ।
श्रियं देवीमुपह्वये श्रीर्मा देवी जुषताम् ।।
पादोयो पाद्यं समर्पयामि ।।

---

२६ अर्घ्यं
(offer water)

त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः पादोऽस्येहाभवात्पुनः ।
ततो विश्वङ्व्यक्रामत् साशनानशने अभि ।।

परिपूर्ण परानन्द नमो रामाय वेधसे ।
ग्रुहाणार्घ्यम् मया दत्तम् कृष्ण विष्णो जनार्दन ।।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । अर्घ्यम् समर्पयामि।।

कांसोस्मि तां हिरण्यप्राकारामार्द्रां ज्वलन्तीं तृप्तां
तर्पयन्तीम् ।
पद्मेस्थितां पद्मवर्णां तामिहोपह्वये श्रियम् ।।
अर्घ्यं समर्पयामि ।।

---

२७ आचमनीयं
(offer water or axathaa/ leave/flower)

तस्माद्विराडजायत विराजो अधि पूरुषः ।
स जातो अत्यरिच्यत पश्चाद्भूमिमथो पुरः ।।

नमः सत्याय शुद्धाय नित्याय ज्ञान रूपिणे।
ग्रुहाणाचमनं राम सर्व लोकैक नायक।।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । आचमनीयं समर्पयामि ।।

चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलंतीं श्रियं लोके
देवजुष्टामुदाराम् ।
तां पद्मिनीमीं शरणमहं प्रपद्येऽलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां
वृणे ।।
आचमनीयं समर्पयामि ।।

---

२८ मधुपर्कम्

नमः श्री वासुदेवाय तत्वज्ञान स्वरूपिणे ।
मधुपर्क ग्रुहाणेदं जानकीपतये नमः ।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः . मधुपर्कं समर्पयामि

---

२९ स्नानं
यत्पुरुषेण हविषा देवा यज्ञमतन्वत ।
वसन्तो अस्यासीदाज्यम् ग्रीष्म इध्मश्शरद्धविः ।।

ब्रह्माण्डोदर मध्यस्तै स्तितैस्च रघुनन्दन।
स्नापयिश्याम्यहं भक्त्या त्वं ग्रुहण जनार्दन ।।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । मलापकर्श स्नानं
समर्पयामि ।।

आदित्यवर्णे तपसोऽधिजातो वनस्पतिस्तव वृक्षोऽथ
बिल्वः ।
तस्य फलानि तपसानुदन्तुमायान्तरायाश्च बाह्या
अलक्ष्मीः ।। स्नानम् समर्पयामि ।।

---

२९. १ पञ्चामृत स्नानं
२९.१. १ पय स्नानं (milk bath)

ॐ आप्याय स्व स्वसमेतुते
विश्वतः सोमवृष्ण्यं भवावाजस्य संगथे ।।

सुरभेस्तु समुत्पन्नं देवानां अपि दुर्लभम् ।
पयो दधामि देवेश स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ।।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । पयः स्नानं समर्पयामि ।।
पयः स्नानानंतर शुद्धोदक स्नानं समर्पयामि ।।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।

---

२९. १. २ दधि स्नानं (curd bath)

ॐ दधिक्राव्णो अकारिषं जिष्णोरश्वस्यवाजिनः ।
सुरभिनो मुखाकरत् प्राण आयुंषि तारिषत् ।।

चन्द्र मन्डल सम्काशं सर्व देव प्रियं हि यत् ।
दधि ददामि देवेश स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । दधि स्नानं समर्पयामि ।।
दधि स्नानानंतर शुद्धोदक स्नानं समर्पयामि ।।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।

---

२९. १. ३ घृत स्नानं (ghee bath)

ॐ घृतं मिमिक्षे घृतमस्य योनिर्घृते श्रितो
घृतंवस्यधाम
अनुष्ठधमावह मादयस्व स्वाहाकृतं वृषभ वक्षिहव्यं।।
आज्यं सुरानां आहारं आज्यं यज्ञे प्रतिष्ठितम् ।
आज्यं पवित्रं परमं स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ।।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । घृत स्नानं समर्पयामि ।।
घृत स्नानानंतर शुद्धोदक स्नानं समर्पयामि ।।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।

---

२९. १. ४ मधु स्नानं (Honey bath)

ॐ मधुवात ऋतायते मधुक्षरंति सिन्धवः माध्विनः
संतोष्वधीः
मधुनक्ता मुतोषसो मधुमत् पार्थिवं रजः मधुद्यौ
रस्तुनः पिता
मधुमान्नो वनस्पतिर् मधुमाँ अस्तु सूर्यः
माध्वीर्गावो भवंतु नः ||
सर्वौषधि समुत्पन्नं पीयुष सदृशं मधु ।
स्नानार्थं मया दत्तं गृहाण परमेश्वर ।।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । मधु स्नानं समर्पयामि ।।
मधु स्नानानंतर शुद्धोदक स्नानं समर्पयामि ।।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।

---

२९. १. ५ शर्करा स्नानं (sugar bath)

ॐ स्वाधुः पवस्य दिव्याय जन्मने
स्वादुरिन्द्राय सुहवीतु नाम्ने
स्वादुर्मित्राय वरुणाय वायवे
बृहस्पतये मधुमाँ अदाभ्यः ||
इक्षु दण्डात् समुत्पन्ना, रसस्निग्धतरा शुभा
शर्करेयं मया दत्ता, स्नानार्तं प्रतिगृह्यताम्

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः। शर्करा स्नानं समर्पयामि।।
शर्करा स्नानानंतर शुद्धोदक स्नानं समर्पयामि ।।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।

---

२९. २ गंधोदक स्नानं (Sandalwood water bath)

ॐ गंधद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीं |
ईश्वरीं सर्व भूतानां तामि होप व्हयेश्रियं ||

हरि चंदन संभूतं हरि प्रीतेश्च गौरवात् ।
सुरभि प्रिय गोविन्द गंध स्नानाय गृह्यतां ।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । गंधोदक स्नानं
समर्पयामि ।।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।

---

२९. ३ अभ्यंग स्नानं (Perfumed Oil bath)
ॐ कनिक्रदज्वनुशं प्रभ्रुवान। इयथिर्वाचमरितेव नावं।
सुमंगलश्च शकुने भवासि मात्वा काचिदभिभाविश्व्या
विदत ।।
अभ्यंगार्थं महीपाल तैलं पुष्पादि संभवं ।
सुगंध द्रव्य संमिश्रं संगृहाण जगत्पते ।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । अभ्यंग स्नानं
समर्पयामि।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।

---

२९. ४ अंगोद्वर्तनकं (To clean the body)

अंगोद्वर्तनकं देव कस्तूर्यादि विमिश्रितं ।
लेपनार्थं गृहाणेदं हरिद्रा कुंकुमैर्युतं ।।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । अंगोद्वर्तनं समर्पयामि ।।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।

---

२९. ५ उष्णोदक स्नानं (Hot water bath)

नाना तीर्थादाहृतं च तोयमुष्णं मयाकृतं ।
स्नानार्थं च प्रयच्छामि स्वीकुरुश्व दयानिधे ।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । उष्णोदक स्नानं समर्पयामि ।।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।

---

२९. ६ शुद्धोदक स्नानं (Pure water bath)
sprinkle water all around
ॐ आपोहिष्टा मयो भुवः । ता न ऊर्जे दधातन । महेरणाय चक्षसे । यो वः शिवतमो रसः तस्यभाजयते ह नः ।
उशतीरिव मातरः । तस्मा अरंगमामवो । यस्य क्षयाय जिन्वथ । आपो जनयथा च नः ।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । शुद्धोदक स्नानं समर्पयामि ।।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।
(after sprinkling water around throw one tulasi leaf to the north)

---

३० महा अभिषेकः
(Sound the bell pour water from kalasha)

३०.१ पुरुष सूक्त

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात् ।
स भूमिं विश्वतो वृत्वा अत्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ।। १।।
पुरुष एवेदगं सर्वम् यद्भूतं यच्छ भव्यम् ।
उतामृतत्वस्येशानः यदन्नेनातिरोहति ।। २।।
एतावानस्य महिमा अतो ज्यायागंश्च पूरुषः ।
पादोऽस्य विश्वा भूतानि त्रिपादस्यामृतं दिवि ।। ३।।
त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः पादोऽस्येहाभवात्पुनः ।
ततो विश्वङ्व्यक्रामत् साशनानशने अभि ।। ४।।
तस्माद्विराडजायत विराजो अधि पूरुषः ।
स जातो अत्यरिच्यत पश्चाद्भूमिमथो पुरः ।। ५।।
यत्पुरुषेण हविषा देवा यज्ञमतन्वत ।
वसन्तो अस्यासीदाज्यम् ग्रीष्म इध्मश्शरद्धविः।।६।।
सप्तास्यासन् परिधयः त्रिस्सप्त समिधः कृताः ।
देवा यद्यज्ञं तन्वानाः अबध्नन्पुरुषं पशुम् ।
तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन् पुरुषं जातमग्रतः ।
तेन देवा अयजन्त साध्या ऋषयश्च ये ।। ७।।
तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः संभृतं पृषदाज्यम् ।
पशूगँस्तागंश्चक्रे वायव्यान् आरण्यान् ग्राम्याश्चये।।८।।
तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः ऋचः सामानि जज्ञिरे ।
छन्दाँसि जज्ञिरे तस्मात् यजुस्तस्मादजायत ।।९।।
तस्मादश्वा अजायन्त ये के चोभयादतः ।

गावो ह जज्ञिरे तस्मात् तस्माज्जाता
अजावयः।।१०।।
यत्पुरुषं व्यदधुः कतिधा व्यकल्पयन् ।
मुखं किमस्य कौ बाहू कावूरू पादावुच्येते ।। ११।।
ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत् बाहू राजन्यः कृतः ।
उरू तदस्य यद्वैश्यः पद्भ्यां शूद्रो अजायत ।। १२।।
चन्द्रमा मनसो जातः चक्षोः सूर्यो अजायत ।
मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च प्राणाद्वायुरजायत ।। १३।।
नाभ्या आसीदन्तरिक्षम् शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत ।
पदभ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात् तथा लोकाँ
अकल्पयन्।।१४।।
वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम्
आदित्यवर्णं तमसस्तु पारे ।
सर्वाणि रूपाणि विचित्य धीरः
नामानि कृत्वाऽभिवदन् यदास्ते ।। १५।।
धाता पुरस्ताद्यमुदाजहार
शक्रः प्रविद्वान्प्रदिशश्चतस्रः ।
तमेवं विद्यानमृत इह भवति
नान्यः पन्था अयनाय विद्यते ।। १६।।
यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवाः
तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् ।
ते ह नाकं महिमानः सचन्ते
यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवाः ।। १७।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । पुरुषसूक्त स्नानं
समर्पयामि। ।।

३०.२ श्री सूक्त

हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजाम् |
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो ममावह || १||
तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् |
यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहम् || २ ||
अश्वपूर्वां रथमध्यां हस्तिनादप्रमोदिनीम् |
श्रियं देवीमुपह्वये श्रीर्मा देवी जुषताम् || ३ ||
कांसोस्मि तां हिरण्यप्राकारामार्द्रां ज्वलन्तीं तृप्तां
तर्पयन्तीम् |
पद्मेस्थितां पद्मवर्णां तामिहोपह्वये श्रियम् || ४ ||
चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलंतीं श्रियं लोके
देवजुष्टामुदाराम् |
तां पद्मिनीमीं शरणमहं प्रपद्येऽलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां
वृणे || ५ ||
आदित्यवर्णे तपसोऽधिजातो वनस्पतिस्तव वृक्षोऽथ
बिल्वः |
तस्य फलानि तपसानुदन्तुमायान्तरायाश्च बाह्या
अलक्ष्मीः ।। ६ ।।
उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह |
प्रादुर्भूतोऽस्मि राष्ट्रेस्मिन्कीर्तिमृद्धिं ददातु मे || ७ ||
क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्यहम् |
अभूतिमसमृद्धिं च सर्वां निर्णुदमे गृहात् || ८ ||
गन्धद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीम् |
ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियम् || ९ ||
मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि |
पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां यशः || १० ||
कर्दमेन प्रजाभूतामयि सम्भवकर्दम |
श्रियं वासय मे कुले मातरं पद्ममालिनीम् || ११ ||
आपः सृजन्तु स्निग्धानि चिक्लीतवसमे गृहे |
निचदेवीं मातरं श्रियं वासय मे कुले || १२ ||
आर्द्रां पुष्करिणीं पुष्टिं सुवर्णां हेममालिनीम् |

सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह || १३ ||
आर्द्रां यःकरिणीं यष्टिं पिङ्गलां पद्ममालिनीम् |
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह || १४ ||
तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् |
यस्यां हिरण्यं प्रभूतं गावोदास्योश्वान्विन्देयं पुरुषानहम् || १५ ||
यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहम् |
सूक्तं पञ्चदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत् || १६ ||
पद्मानने पद्म ऊरू पद्माक्षी पद्मसम्भवे |
तन्मेभजसि पद्माक्षी येन सौख्यं लभाम्यहम् || १७||
अश्वदायी गोदायी धनदायी महाधने |
धनं मे जुषतां देवि सर्वकामांश्च देहि मे || १८ ||
पद्मानने पद्मविपद्मपत्रे पद्मप्रिये पद्मदलायताक्षि|
विश्वप्रिये विश्वमनोनुकूले त्वत्पादपद्मं मयि संनिधत्स्व || १९ ||
पुत्रपौत्रं धनं धान्यं हस्त्यश्वादिगवेरथम् |
प्रजानां भवसि माता आयुष्मन्तं करोतु मे || २० ||
धनमग्निर्धनं वायुर्धनं सूर्यो धनं वसुः |
धनमिन्द्रो बृहस्पतिर्वरुणं धनमस्तु ते || २१ ||
वैनतेय सोमं पिब सोमं पिबतु वृत्रहा |
सोमं धनस्य सोमिनो मह्यं ददातु सोमिनः || २३ ||
न क्रोधो न च मात्सर्यं न लोभो नाशुभा मतिः । ।
भवन्ति कृतपुण्यानां भक्तानां श्रीसूक्तं जपेत्।।२४ ।।
सरसिजनिलये सरोजहस्ते
धवलतरांशुकगन्धमाल्यशोभे ।
भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम् ।। २५ ।।
विष्णुपत्नीं क्षमादेवीं माधवीं माधवप्रियाम् ।
लक्ष्मीं प्रियसखीं देवीं नमाम्यच्युतवल्लभाम् ।।२६ ।।
महालक्ष्मी च विद्महे विष्णुपत्नी च धीमहि ।
तन्नो लक्ष्मीः प्रचोदयात् ।। २७ ।।
श्रीवर्चस्वमायुष्यमारोग्यमाविधाच्छोभमानं महीयते ।
धान्यं धनं पशुं बहुपुत्रलाभं शतसंवत्सरं दीर्घमायुः।।२८।।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | श्री सूक्त स्नानं समर्पयामि ||

---

३०. ३ विष्णु सूक्त

अतो देवा अवन्तु नो यतो विष्णुर्विचक्रमे ।
पर्थिव्याः सप्त धामभिः ।।
इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदं ।
समूढमस्यपाँसुरे ।।
त्रीणि पदा विचक्रमे विष्णुर्गोपा अदाभ्यः ।
ततो धर्माणि धारयन् ।।
विष्णोः कर्माणि पश्यत यतो व्रतानि पस्पशे ।
इन्द्रस्य युज्यः सखा ।।
तद् विष्णोः परमं पदं सदा पश्यन्ति सूरयः ।
दिवीव चक्षुराततम् ।।
तद् विप्रासो विपन्यवो जागृवाँसस्समिन्धते ।
विष्णोर् यत् परमं पदं ।।
देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्याम् ।
अग्नेस्तेजसा सूर्यश्च अर्चसेन्द्रस्यं इन्द्रियेनाभिशिञ्चामि ।।
बलाय श्रियै यशसेन्नाध्याय अमृताभिषेको अस्तु ।
शान्तिः पुष्टिः तुष्टिः च अस्तु ।।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । महा अभिषेक स्नानं समर्पयामि ।।

---

३१ प्रतिष्ठापना

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | (repeat 12 times)

ॐ तदुस्तु मित्रा वरुणा तदग्ने शंयोरस्मभ्यमिदम स्तुशस्तम् |
अशीमहि गाधमुत प्रतिष्ठां नमो दिवे बृहते साधनाय||
ॐ गृहावै प्रतिष्ठासूक्तं तत् प्रतिष्टित तमया वाचा |
शं स्तव्यं तस्माद्यद्यपिदूर इव पशून् लभते |
ग्रहानेवै नानाजिगमिशति गृहाहि पशूनां प्रतिष्ठा प्रतिष्ठा ||

ॐ श्री रामचन्द्राय सांगाय सपरिवाराय सायुधाय सशक्तिकाय नमः । श्री रामचन्द्रम् सांगं सपरिवारं सायुधं सशक्तिकं आवाहयामि ।।
श्री सीता सहित श्री रामचन्द्राय नमः ।।
सुप्रतिष्ठमस्तु ।।

---

३२ वस्त्र

(offer two pieces of cloth for the Lord)

ॐ तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन् पुरुषं जातमग्रतः ।
तेन देवा अयजन्त साध्या ऋषयश्च ये ।।

ॐ उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह |
प्रादुर्भूतोऽस्मि राष्ट्रेस्मिन्कीर्तिमृद्धिं ददातु मे ||
तप्त कान्चन संकाशं पीताम्बरं इदं हरे
संगृहाण जगन्नाथ सत्यनारायण नमोऽस्तुते

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | वस्त्रयुग्मं समर्पयामि ||

---

३३ यज्ञोपवीत

तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः संभृतं पृषदाज्यम् ।
पशूँस्तागंश्चक्रे वायव्यान् आरण्यान् ग्राम्याश्चये।।
क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्यहम् |
अभूतिमसमृद्धिं च सर्वां निर्णुदमे गृहात् ||
श्री रामच्युत देवेश धरानन्त राघव |
ब्रह्मसूत्रम्चोत्तरीयम् ग्रुहाण रघुनन्दन ||

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः |यज्ञोपवीतम् समर्पयामि||

---

३४ आभरणं हस्तभूषण

गृहाण नानाभरणानि रामचन्द्रे निर्मितानि ।
ललाट कंठोत्तम कर्ण हस्त नितम्ब हस्तांगुलि भूषणानि ।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । आभरणानि समर्पयामि ।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | हस्तभूषणं समर्पयामि||

---

३५ गंध

तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः ऋचः सामानि जज्ञिरे ।
छन्दाँसि जज्ञिरे तस्मात् यजुस्तस्मादजायत ।।
गन्धद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीम् |
ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियम् ||
कुंकुमागरु कस्तूरि कर्पूरं चन्दनं तथा |

तुभ्यं दास्यामि राजेन्द्र राम स्वीकुरु प्रभो ||

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | गंधं समर्पयामि ||

---

३६ नाना परिमल द्रव्य

अहिरिव भोगैः पर्येति बाहुं जयाया हेतिं परिबाधमानः|
हस्तघ्नो विश्वा वयुनानि विद्वान्पुमान्पुमांसं परि पातु विश्वतः ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | नाना परिमल द्रव्यं समर्पयामि ||

---

३७ अक्षत

तस्मादश्वा अजायन्त ये के चोभयादतः ।
गावो ह जज्ञिरे तस्मात् तस्माज्जाता अजावयः।।
मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि |
पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां यशः ||
श्वेत तण्डुल संयुक्तान् कुङ्कुमेन विराजितान् |
अक्षतान् गृह्यताम् देव नारायण नमोऽस्तुते ||

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः| अक्षतान् समर्पयामि||

---

३८ पुष्प

माल्यादीनि सुगन्धीनि माल्यतादीनि वैप्रभो ।
मया ह्रितानि पूजार्थं पुष्पाणि प्रतिगृह्यताम् ।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । पुष्पाणि समर्पयामि।।

तुलसी कुन्दमन्दार पारिजाताम्बुजैर्युतां
वनमालां प्रदास्यामि गृहाण जगदीश्वर ।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । पत्र पुष्पाणि वनमालां च समर्पयामि।।

---

३९ नाना अलंकार

कटि सूताङ्गुली येच कुण्डले मुकुठं तथा ।
वनमालां कौस्तुभं च गृहाण पुरुषोत्तम ।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | नाना अलंकारान् समर्पयामि ||

---

४० अथ अङ्गपूजा

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । पादौ पूजयामि ।।
ॐ राजीवलोचनाय नमः । गुल्फ़ौ पूजयामि ।।
ॐ रावणान्तकाय नमः । जानुनी पूजयामि ।।
ॐ वाचस्पतये नमः । जंघै पूजयामि ।।
ॐ विश्वरूपाय नमः । ऊरून् पूजयामि ।।

ॐ लक्ष्मणाग्रजाय नमः । गुह्यं पूजयामि ।।
ॐ विश्वमूर्तये नमः । जघनं पूजयामि ।।
ॐ विश्वामित्र प्रियाय नमः । कटिं पूजयामि ।।
ॐ परमात्मने नमः । उदरं पूजयामि ।।
ॐ श्रीकण्टाय नमः । हृदयं पूजयामि ।।

ॐ यज्ञिने नमः । पार्श्वौ पूजयामि ।।
ॐ त्रिविक्रमाय नमः । पृष्ठदेहं पूजयामि ।।
ॐ पद्मनाभाय नमः । स्कन्धौ पूजयामि ।।
ॐ सर्वास्त्रधारिणे नमः । बाहून् पूजयामि ।।

ॐ रघूद्वहाय नमः । हस्तान् पूजयामि ।।

ॐ आदि पुरुषाय नमः । कंठं पूजयामि ।।
ॐ विभीशण परित्रात्रे नमः । वदनं पूजयामि ।।
ॐ दया सागराय नमः । नासिकां पूजयामि ।।
ॐ सेतुकृते नमः । श्रोत्रे पूजयामि ।।
ॐ महायोगिने नमः । नेत्राणि पूजयामि ।।

ॐ धनुर्धराय नमः । भ्रवौ पूजयामि ।।
ॐ जितवाराशये नमः । भ्रूमध्यं पूजयामि ।।
ॐ सीतापतये नमः । ललाटं पूजयामि ।।
ॐ ज्ञान गम्याय नमः । शिरः पूजयामि ।।
ॐ चन्द्रमौलये नमः । मौलिं पूजयामि ।।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः सर्वाङ्गाणि पूजयामि।।

---

४१ अथ पुष्प पूजा

ॐ रामाय नमः । करवीर पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ रामभद्राय नमः । जाजी पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ शाश्वताय नमः । चम्पका पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ राजीवलोचनाय नमः । वकुल पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ सेतुक्रते नमः । शतपत्र पुष्पं समर्पयामि ।।

ॐ राजेन्द्राय नमः । कल्हार पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ रघुपुङ्गवाय नमः । सेवन्तिका पुष्पं समर्पयामि।।
ॐ जानकीवल्लभाय नमः । मल्लिका पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ जैत्राय नमः । इरुवंतिका पुष्पं समर्पयामि।।
ॐ जितामित्राय नमः । गिरिकर्णिका पुष्पं समर्पयामि।।

ॐ जनार्दनाय नमः । आथसी पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ विश्वामित्र प्रियाय नमः । पारिजात पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ दान्ताय नमः । पुन्नाग पुष्पं समर्पयामि।।
ॐ वाग्मिने नमः । कुन्द पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ सत्य वाचे नमः । मालति पुष्पं समर्पयामि ।।

ॐ सत्य विक्रमाय नमः ।केतकी पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ सत्य व्रताय नमः । मन्दार पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ व्रतधराय नमः । पातली पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ कौसलेयाय नमः । अशोक पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ खरध्वंसिने नमः । पूग पुष्पं समर्पयामि ।।

ॐ विराधवधपण्डिताय नमः । दाडिमा पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ सप्ततालप्रभेत्रे नमः।देव दारु पुष्पं समर्पयामि ।।
ॐ ताटकान्तकाय नमः । सुगन्ध राज पुष्पं समर्पयामि।।
ॐ वेदान्तसाराय नमः । कमल पुष्पं समर्पयामि ।।
श्री रामचन्द्र स्वामिने नमः । पुष्पपूजां समर्पयामि।।

---

४२ अथ पत्र पूजा

ॐ रामाय नमः । तुलसी पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ आदिपुरुषाय नमः । जाजी पत्रं समर्पयामि ।।

ॐ धन्विने नमः । चम्पका पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ पित्रुभक्ताय नमः । बिल्व पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ वरप्रदाय नमः । दूर्वायुग्मं समर्पयामि ।।

ॐ जितक्रोधाय नमः। सेवन्तिका पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ जगद्गुरवे नमः । मरुग पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ महादेवाय नमः । दवन पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ महाभुजाय नमः । करवीर पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ सौम्याय नमः । विष्णु क्रान्ति पत्रं समर्पयामि।।

ॐ ब्रह्मण्याय नमः । माचि पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ मुनिसंस्तुताय नमः। मल्लिका पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ महायोगिने नमः। इरुवन्तिका पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ महोदराय नमः । अपामार्ग पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ परमपुरुषाय नमः । पारिजात पत्रं समर्पयामि ।।

ॐ पुण्योदयाय नमः । दाडिमा पत्रं समर्पयामि।।
ॐ दयासागराय नमः । बदरी पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ स्मितवक्त्राय नमः । देवदारु पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ मितभाषिणे नमः । शामी पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ पूर्वभाषिणे नमः । आम्र पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ राघवाय नमः । मन्दार पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ सेतुक्रते नमः । वट पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ जितवाराशये नमः । कमल पत्रं समर्पयामि ।।
ॐ हरये नमः । वेणु पत्रं समर्पयामि ।।

ॐ रामचन्द्र स्वामिने नमः । पत्रपूजां समर्पयामि ।।

---

४३ Katha

THE BIRTH OF SRI RAMA

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः ।

The putrakama yaga was almost drawing to a close. Everyone was watching, all of a sudden, the fire seemed to burn with unearthly glow. Out of the fire rose a divine form. He was dark and he was clad in crimson silk. The entire yajnasala was illuminated by his presence. The king saw the divine being held in his hands a golden bowl with a silver covering. The celestial form spoke to the king in the midst of everyone. He said : " I am a messenger from the creator Brahma. I have been commanded by the gods to hand you this vessel filled with payasa. Give it to your queens and they will bear you the sons for whom you have been aching since so many years."

The king prostrated before the divine being and accepted the bowl of payasa with great reverence. The divine being blessed him and vanished from his presence.

The yaga had come to a glorious conclusion and rishis blessed the king and asked him to distribute the payasa to the queens.

Kausalya , Sumitra and Kaikeyi the three queens shared the payasa. There was great joy in the hearts of the queens. The king Dasaratha was happy in the anticipation of the births of the children.

The month of Chaitra was once again heralding its approach. Vasanta made its appearance felt by the pleasant breeze which was wafted across the ponds filled with lotuses and by the trees which were clad in soft fresh green.

The month was Chaitra. It was the fortnight when the moon was waxing—Shuklapaksha—and it was the ninth day after the new moon. Five planets were in very auspicious position. The lagna was Karkataka and the planet Guru was rising with the moon. The star was Punarvasu. The lord of lords had assumed the form of human being for the good of mankind and was born as the son of Kausalya. Kausalya glowed with radiance like Aditi did, when Indra was born to her.

When the next star Pushya appeared, under the meena lagna was born a son to Kaikeyi. The gentle Sumitra gave birth to twins when the next star Ashlesha appeared.

The four sons of king Dasaratha were all the amshas of narayana and Kausalya's son was Narayana himself.

There was joy and nothing but joy in the hearts of all the people in Ayodhya.

When the children were born divine instruments made music in the heavens and the gandharvas sang and danced out of happiness. They danced and sang because soon their woes would be at an end since Ravana would be killed. Flowers rained on the divine children.

The king gave away gold and gifts of cows to Brahmins and others. Eleven days passed after the sons were born to the king. The preceptor Vasistha named Kausalya's son as Rama. The son of Kaikeyi was named as Bharata and Sumitra's two sons were named Lakshamana and Shatrughana.
The king Dasaratha's four sons were handsome, strong, powerful, righteous and respectful to their father and mothers and to their kulaguru who taught them the sacred lore, sage Vasistha.

All the four were well versed in the art of fighting, riding and were very good archers like kshatriya princes. They were very humble and very soft-spoken. Dasaratha was the happiest man on the earth, surrounded as he was, by these four sons.

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः ।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः ।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः ।

---

४४ अष्टोत्तर पूजा (chant dhyAna shloka)

ॐ रामाय रामभद्राय रामचन्द्राय वेधसे ।
रघुनाथाय नाथाय सीतायाः पतये नमः ॥
श्री रामं लक्ष्मणपूर्वजं रघुवरं सीतापतिं सुंदरम् ।
काकुत्स्थं करुणार्णवं गुणनिधिं विप्रप्रियं धार्मिकम्॥
राजेन्द्रं सत्यसंधं दशरथतनयं श्यामलं शान्तमूर्तिम्
वन्दे लोकाभिरामं रघुकुल तिलकं राघवं रावणारिं

ॐ श्री रामाय नमः ।

ॐ रामभद्राय नमः ।

ॐ रामचन्द्राय नमः ।

ॐ शाश्वताय नमः ।

ॐ राजीवलोचनाय नमः ।

ॐ श्रीमते नमः ।

ॐ राजेन्द्राय नमः ।

ॐ रघुपुङ्गवाय नमः ।

ॐ जानकीवल्लभाय नमः ।

ॐ जैत्राय नमः ।

१०

ॐ जितामित्राय नमः ।

ॐ जनार्दनाय नमः ।

ॐ विश्वामित्रप्रियाय नमः ।

ॐ दान्ताय नमः ।

ॐ शरणत्राणतत्पराय नमः ।
ॐ वाली प्रमथनाय नमः ।
ॐ वाग्मिने नमः ।
ॐ सत्यवाचे नमः ।
ॐ सत्यविक्रमाय नमः ।
ॐ सत्यव्रताय नमः ।
२०
ॐ व्रतधराय नमः ।
ॐ सदा हनुमदाश्रिताय नमः ।
ॐ कौसलेयाय नमः ।
ॐ खरध्वंसिने नमः ।
ॐ विराधवध पण्डिताय नमः ।
ॐ विभीषण परित्रात्रे नमः ।
ॐ हरकोदण्ड खण्डनाय नमः ।
ॐ सप्तताल प्रभेत्रे नमः ।
ॐ दशग्रीव शिरोहराय नमः ।
ॐ जामदग्न्यमहादर्पदलनाय नमः ।
३०
ॐ ताटकान्तकाय नमः ।
ॐ वेदान्तसाराय नमः ।
ॐ वेदात्मने नमः ।
ॐ भवरोगस्य भेषजाय नमः ।
ॐ दूषणत्रिशिरोहन्त्रे नमः ।
ॐ त्रिमूर्तये नमः ।
ॐ त्रिगुणात्मकाय नमः ।
ॐ त्रिविक्रमाय नमः ।
ॐ त्रिलोकात्मने नमः ।
ॐ पुण्यचारित्रकीर्तनाय नमः ।
४०
ॐ त्रिलोकरक्षकाय नमः ।
ॐ धन्विने नमः ।
ॐ दण्डकारण्यवर्त्तनाय नमः ।
ॐ अहल्या शाप विमोचनाय नमः ।
ॐ पितृ भक्ताय नमः ।
ॐ वरप्रदाय नमः ।
ॐ जितेन्द्रियाय नमः ।
ॐ जितक्रोधाय नमः ।
ॐ जितामित्राय नमः ।
ॐ जगद्गुरवे नमः ।
५०
ॐ ऋक्ष वानर सङ्घातिने नमः ।
ॐ चित्रकूटसमाश्रयाय नमः ।
ॐ जयन्त त्राण वरदाय नमः ।
ॐ सुमित्रापुत्रसेविताय नमः ।
ॐ सर्वदेवादिदेवाय नमः ।
ॐ मृतवानर जीविताय नमः ।
ॐ मायामारीचहन्त्रे नमः ।
ॐ महादेवाय नमः ।
ॐ महा भुजाय नमः ।
ॐ सर्वदेवस्तुताय नमः ।
६०
ॐ सौम्याय नमः ।
ॐ ब्रह्मण्याय नमः ।
ॐ मुनि सम्स्तुताय नमः ।
ॐ महा योगिने नमः ।
ॐ महोदराय नमः ।
ॐ सुग्रीवेप्सित राज्यदाय नमः ।
ॐ सर्वपुण्याधिक फलाय नमः ।

ॐ स्मृतसर्वौघ नाशनाय नमः ।
ॐ आदिपुरुषाय नमः ।
ॐ परमपुरुषाय नमः ।
७०
ॐ महापुरुषाय नमः ।
ॐ पुण्योदयाय नमः ।
ॐ दयासागराय नमः ।
ॐ पुराणपुरुषोत्तमाय नमः ।
ॐ स्मित वक्त्राय नमः ।
ॐ मित भाषिणे नमः ।
ॐ पूर्व भाषिणे नमः ।
ॐ राघवाय नमः ।
ॐ अनन्तगुणगम्भीराय नमः ।
ॐ धीरोदात्त गुणोत्तमाय नमः ।
८०
ॐ मायामानुष चारित्राय नमः ।
ॐ महादेवादिपूजिताय नमः ।
ॐ सेतुकृते नमः ।
ॐ जितवाराशये नमः ।
ॐ सर्व तीर्थमयाय नमः ।
ॐ हरये नमः ।
ॐ श्यामाङ्गाय नमः ।
ॐ सुन्दराय नमः ।
ॐ शूराय नमः ।
ॐ पीत वाससे नमः ।
९०
ॐ धनुर्धराय नमः ।
ॐ सर्व यज्ञाधिपाय नमः ।
ॐ यज्विने नमः ।
ॐ जरामरण वर्जिताय नमः ।
ॐ शिवलिङ्गप्रतिष्ठात्रे नमः ।
ॐ सर्वापगुणवर्जिताय नमः ।
ॐ परमात्मने नमः ।
ॐ परब्रह्मणे नमः ।
ॐ सच्चिदानन्द विग्रहाय नमः ।
ॐ परम्ज्योतिषे नमः ।
१००
ॐ परंधाम्ने नमः ।
ॐ पराकाशाय नमः ।
ॐ परात्पराय नमः ।
ॐ परेशाय नमः ।
ॐ पारगाय नमः ।
ॐ पाराय नमः ।
ॐ सर्व देवात्मकाय नमः ।
ॐ परस्मै नमः ।
इति अष्टोत्तर पूजां समर्पयामि ।।

---

४५ धूपं

वनस्पत्युद्भवो दिव्यो गन्धद्यो गन्ध उत्तमः |
रामचन्द्र महीपालो धूपोयं प्रतिगृह्यतां ||
यत्पुरुषं व्यदधुः कतिधा व्यकल्पयन् ।
मुखं किमस्य कौ बाहू कावूरू पादावुच्येते ।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | धूपं आघ्रापयामि ||

---

४६ दीपं

साज्यं त्रिवर्ति सम्युक्तं वह्निना योजितुम् मया |
गृहाण मङ्गलं दीपं त्रैलोक्य तिमिरापहम् ||
भक्त्या दीपं प्रयश्चामि देवाय परमात्मने ।
त्राहि मां नरकात् घोरात् दीपं ज्योतिर्नमोस्तुते ।।

ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत् बाहू राजन्यः कृतः ।
उरू तदस्य यद्वैश्यः पद्भ्यां शूद्रो अजायत ।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः |दीपं दर्शयामि ||

----

४७ नैवेद्यं
(dip finger in water and write a square and 'shrii' mark inside the square. Place naivedya on 'shrii'| remove lid and sprinkle water around the vessel; place in each food item one washed tulsi leaf or flower or akshata)

ॐ नारायणाय विद्महे । वासुदेवाय धीमहि ।
तन्नो विष्णु प्रचोदयात् ।।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | (show mudras) ;

निर्वीषी करणार्थे तार्क्ष मुद्रा |
अमृती करणार्थे धेनु मुद्रा |
पवित्री करणार्थे शंख मुद्रा |
संरक्षणार्थे चक्र मुद्रा |
विपुलमाय करणार्थे मेरु मुद्रा |

(Touch naivedya and chant 9 times)'ॐ'
ॐ सत्यंतवर्तेन परिषिंचामि
(sprinkle water around the naivedya)
भोः! स्वामिन् भोजनार्थं आगच्छादि विज्ञाप्य |
(request Lord to come for dinner)

सौवर्णे स्थालिवैर्ये मणिगण खचिते गोघृतां
सुपक्वां भक्ष्यां भोज्यां च लेह्यानपि
सकलमहं जोष्यम्न नीधाय नाना शाकैरूपेतं
समधु दधि घृतं क्षीर पानीय युक्तं
तांबूलं चापि विष्णु प्रतिदिवसमहं मनसा चिंतयामि ||
अद्य तिष्ठति यत्किञ्चित् कल्पितश्चापरंग्रिहे
पक्वान्नं च पानीयं यथोपस्कर संयुतं
यथाकालं मनुष्यार्थे मोक्ष्यमानं शरीरिभिः
तत्सर्वं विष्णुपूजास्तु प्रयतां मे जनार्दन
सुधारसं सुविपुलं आपोषणमिदं
तव गृहाण कलशानीतं यथेष्टमुपभुज्ज्यताम् ||

ॐ नमो रामचन्द्राय । श्री रामचन्द्राय नमः।।
अमृतोपस्तरणमसि स्वाहाः |
(drop water from shankha)

ॐ प्राणात्मने रामाय स्वाहा ।
ॐ अपानात्मने लक्षमणाय स्वाहा ।
ॐ व्यानात्मने भरताय स्वाहा ।
ॐ उदानात्मने शत्रुघ्नाय स्वाहा ।
ॐ समानात्मने आञ्जनेयाय स्वाहा ।

ॐ नमः रामचन्द्राय ।

नैवेद्यं गृह्यतां देव भक्ति मे अचलां कुरुः ।
ईप्सितं मे वरं देहि इहत्र च परां गतिम् ।।

श्री रामचन्द्र नमस्तुभ्यम् महा नैवेद्यं उत्तमम्|
संगृहाण सुरश्रेष्ठिन् भक्ति मुक्ति प्रदायकम् ||

ॐ चन्द्रमा मनसो जातः चक्षोः सूर्यो अजायत ।
मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च प्राणाद्वायुरजायत ।।

ॐ आर्द्रां पुष्करिणीं पुष्टिं सुवर्णां हेममालिनीम् |
सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ||

ॐ नमो रामचन्द्राय ।
श्री जानकिसहित सत्य रामचन्द्राय नमः ।
नैवेद्यं समर्पयामि ।।
(cover face with cloth and chant gayatri mantra five times or repeat 12 times श्री रामचन्द्राय नमः)

सर्वत्र अमृतोपिधान्यमसि स्वाहाः ||
ॐ श्री जानकीसहित रामचन्द्राय नमः ।
उत्तरापोषणं समर्पयामि ||

(let flow water from shankha)

---

४८ महा फलं
(put tulsi / axathaa on a big fruit)
इदं फलं मयादेव स्थापितं पुरतस्तव |
तेन मे सफलावाप्तिर्भवेत् जन्मनि जन्मनि ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | महाफलं समर्पयामि |

---

४९ फलाष्टक (put tulsi/akshata on fruits)

कूष्माण्ड मातुलिङ्गं च कर्कठी दाडिमी फलम् |
रम्भा फलं जम्बीरं बदरं तथा ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | फलाष्टकं समर्पयामि ||

---

५० करोद्वर्तन

करोद्वर्तनकं देव मया दत्तं हि भक्तितः |
चारु चंद्र प्रभां दिव्यं गृहाण जगदीश्वर ||

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | करोद्वर्तनार्थे चंदनं समर्पयामि ||

---

५१ तांबूलं
पूगीफलं सतांबूलं नागवल्लि दलैर्युतम् |
ताम्बूलं गृह्यतां देव येल लवङ्ग सम्युक्तम् ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | पूगीफल ताम्बूलं समर्पयामि ||

---

५२ दक्षिणा
हिरण्य गर्भ गर्भस्थ हेमबीज विभावसोः |
अनन्त पुण्य फलदा अथः शान्तिं प्रयच्छ मे ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | सुवर्ण पुष्प दक्षिणां समर्पयामि ||

---

५३ महा नीराजन

ॐ श्रियै जातः श्रिय अनिरियाय श्रियं वयो जरितृभ्यो ददाति
श्रियं वसाना अमृतत्वमायन् भवंति सत्य स मिथामितद्रौ
श्रिय एवैनं तत् श्रियामादधाति संततमृचा वषट्कृत्यं संतत्यै संधीयते प्रजया पशुभिः य एवं वेद ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | महानीराजनं दीपं समर्पयामि ||

---

५४ कर्पूर दीप

अर्चत प्रार्चत प्रियमेधासो अर्चत |
अर्चन्तु पुत्रका उत पुरं धृष्णवर्चत ||

कर्पूरकं महाराज रंभोद्भूतं च दीपकम् |
मङ्गलार्थं महीपाल सङ्गृहाण जगत्पते ||

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | कर्पूर दीपं समर्पयामि||

---

५५ आरती

॥ श्री रामचन्द्र कृपालु ॥

श्रीरामचन्द्र कृपालु भजु मन हरण भवभय दारुणम् ।
नवकञ्ज लोचन, कञ्जमुख कर, कञ्जपद
कञ्जारुणम् ॥१॥
कंदर्प अगणित अमित छबि नव नील नीरज
सुन्दरम् ।
पटपीत मानहुं तड़ित रूचि-शुची नौमि जनक
सुतावरम् ॥२॥
भजु दीन बन्धु दिनेश दानव दैत्यवंशनिकन्दनम् ।
रघुनन्द आनंदकंद कोशल चन्द दशरथ नन्दनम्॥३॥
सिर मुकुट कुण्डल तिलक चारु उदारु अङ्ग
विभूषणम् ।
आजानुभुज शर चापधर सङ्ग्राम-जित-खर
दूषणम्॥४॥
इति वदति तुलसीदास शङ्कर शेष मुनि
मनरञ्जनम्।
मम हृदयकञ्ज निवास कुरु कामादि
खलदलगञ्जनम् ॥५॥

---

५६ प्रदक्षिणा

ॐ नाभ्या आसीदन्तरिक्षम् शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत ।
पदभ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात् तथा लोकाँ अकल्पयन्।।

आर्द्रां यःकरिणीं यष्टिं पिङ्गलां पद्ममालिनीम् |
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ||

यानि कानि च पापानि जन्मांतर कृतानि च |
तानि तानि विनश्यन्ति प्रदक्षिण पदे पदे ||
अन्यथा शरणं नास्ति त्वमेव शरणं मम |
तस्मात् कारुण्य भावेन रक्ष रक्ष रमापते ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | प्रदक्षिणान् समर्पयामि ||

---

५७ नमस्कार

सप्तास्यासन् परिधयः त्रिस्सप्त समिधः कृताः ।
देवा यद्यज्ञं तन्वानाः अबध्नन्पुरुषं पशुम् ।

तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् |
यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहम् ||
नमः सर्व हितार्थाय जगदाधार हेतवे |
साष्टाङ्गोयं प्रणामस्ते प्रयत्नेन मया कृतः |
ऊरूसा शिरसा दृष्ट्वा मनसा वाचसा तथा |
पद्भ्यां कराभ्यां जानुभ्यां प्रणामोष्टाङ्गं उच्यते ||
शात्येनापि नमस्कारान् कुर्वतः शार्ङ्गपाणये |
शत जन्मार्चितम् पापम् तत्क्षणमेव नश्यति ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | नमस्कारान् समर्पयामि ||

---

५८ राजोपचार

गृहाण परमेशान सरत्ने छत्र चामरे |
दर्पणं व्यजनं चैव राजभोगाय यत्नतः ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | छत्रं समर्पयामि ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | चामरं समर्पयामि ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | गीतं समर्पयामि ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | नृत्यं समर्पयामि ||

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः |वाद्यं समर्पयामि ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | दर्पणं समर्पयामि ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | व्यजनं समर्पयामि||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः |आन्दोलनं समर्पयामि||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः |राजोपचारान् समर्पयामि ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः |सर्वोपचारान् समर्पयामि ||
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | समस्त राजोपचारार्थे अक्षतान् समर्पयामि ||

---

५९ मंत्र पुष्प

यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवाः
तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् ।
ते ह नाकं महिमानः सचन्ते
यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवाः ।।

यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहम् |
सूक्तं पञ्चदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत् ||

विद्या बुद्धि धनेश्वर्य पुत्र पौत्रादि संपदः |
पुष्पांजलि प्रदानेन देहिमे ईप्सितं वरम् ||

नमो (अ)स्तु अनंताय सहस्र मूर्तये सहस्र पादाक्षि शिरोरु बाहवे ।
सहस्र नाम्ने पुरुषाय शाश्वते सहस्र कोटी युगधारिणे नमः ।।

ॐ नमो महद्भ्यो नमो अर्भकेभ्यो नमो युवभ्यो नम आशिनेभ्यः ।
यजां देवान्यदि शक्नवाम मा ज्यायसः शंसमावृक्षि देवाः ।।
ॐ ममत्तु नः परिज्मा वसर्हा ममत्तु वातो अपां वृषण्वान् ।
शिशीतमिन्द्रापर्वता युवं नस्तन्नो विश्वे वरिवस्यन्तु देवाः ॥
ॐ कथा तेअग्ने शुचयन्त आयोर्ददाशुर्वाजेभिराशुषाणाः।
उभे यत्तोके तनये दधाना ऋतस्य सामन्रणयन्त देवाः ॥

ॐ राजाधि राजाय प्रसह्य साहिने
नमो वयं वैश्रवणाय कूर्महे
समे कामान् काम कामाय मह्यं
कामेश्वरो वैश्रवणो दधातु
कुबेराय वैश्रवणाय महाराजाय नमः ।।

ॐ स्वस्ति साम्राज्यं भोज्यं स्वाराज्यं वैराज्यं पारमेष्ठां राज्यं महाराज्यमाधिपत्यमयं समंत पर्यायी स्यात् सार्वभौमः सार्वायुष आंतादा परार्धात् पृथिव्यै समुद्रपर्यंताया एकराळिति तदप्येषः श्लोकोऽभिगीतो मरूतः परिवेष्टारो मरुतस्या वसन् ग्रहे आवीक्षितस्य कामप्रेर्विश्वेदेवा सभासद इति ||

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः |मंत्रपुष्पं समर्पयामि ||

---

६० शङ्ख ब्रमण (make three rounds of shankha with water like arati and pour down; chant ॐ 9 times and show mudras)

इमां आपशिवतम इमं सर्वस्य भेषजे |
इमां राष्ट्रस्य वर्धिनि इमां राष्ट्र भ्रतोमत ||

----

६१ तीर्थ प्राशन

ॐ श्रियः कान्ताय कल्याण निधये निधयेऽर्थिनां ।
श्रीवेङ्कटनिवासाय श्रीनिवासाय मङ्गलम्॥

सर्वदा सर्व कार्येषु नास्ति तेषां अमङ्गलम् ।
येषां हृदयिस्थो भगवान् मङ्गलायतनो हरिः ।।

लाभस्तेषां जयस्तेषां कुतस्तेषां पराजयः ।
येषां इन्दीवर श्यामो हृदयस्तो जनार्दनः ।।

अकाल मृत्यु हरणं सर्व व्याधि निवारणम् |
सर्व पाप उपशमनम् श्री राम पादोदकं शुभम् ||

----

६२ उपायन दानं

ब्राह्मण सुहासिनि पूजा

(wash feet wipe offer gandha, kumkum, flowers, fruits and gifts and make obeisances)

इष्ट काम्यार्थ प्रयुक्त सम्यग् आचरित श्री राम नवमि पूजा सम्पूर्ण फल वाप्यर्थं
श्री रामचन्द्र स्वरूपाय ब्राह्मणाय वायन दानं करिष्ये।।

श्री रामचन्द्र स्वरूपाय ब्राह्मणाय आवाहन पूर्वक आसनं गन्ध अक्षत धूप दीपादि सकलाराधनै स्वर्चितम्

नारायण प्रतिगृह्णातु नारायणो वै ददाति च
नारायणो तारकोभ्यां नारायणाय नमो नमः ।

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्याम् ।
अग्नेस्तेजसा सूर्यश्च अर्चसेन्द्रस्यं इन्द्रियेनाभिशिञ्चामि ।।

बलाय श्रियै यश सेन्नद्याय श्री रामचन्द्र स्वामिने नमः ।
वायनदानं प्रतिगृह्णातु (प्रतिगृह्णा विलाति प्रतिवचनं)

----

६३ विसर्जन पूजा

आराधितानां देवतानां पुनः पूजां करिष्ये ||
श्री रामचन्द्र स्वामि देवताभ्यो नमः ।।

पुनः पूजा

ॐ रामाय रामभद्राय रामचन्द्राय वेधसे ।
रघुनाथाय नाथाय सीतायाः पतये नमः ।।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । ध्यायामि, ध्यानं समर्पयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । आवाहयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । आसनं समर्पयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । पाद्यं समर्पयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । अर्घ्यं समर्पयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः। आचमनीयं समर्पयामि।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । पञ्चामृत स्नानं समर्पयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । महा अभिषेकं समर्पयामि
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः। वस्त्रयुग्मं समर्पयामि।

ॐ श्री रामचन्द्राय नमः। यज्ञोपवीतं समर्पयामि।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । गन्धं समर्पयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । नाना परिमल द्रव्यं समर्पयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । हस्तभूषणं समर्पयामि।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः ।अक्षतान् समर्पयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । पुष्पं समर्पयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । नाना अलंकारं समर्पयामि
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । अंग पूजां समर्पयामि।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः। पुष्प पूजां समर्पयामि।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । पत्र पूजां समर्पयामि।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । आवरण पूजां समर्पयामि।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । अष्टोत्तर पूजां समर्पयामि
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । धूपं आघ्रापयामि
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । दीपं दर्शयामि
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । नैवेद्यं समर्पयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः। महा फलं समर्पयामि।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः। फलाष्टकं समर्पयामि।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । करोद्वर्थनकं समर्पयामि
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । ताम्बूलं समर्पयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । दक्षिणां समर्पयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । महा नीराजनं समर्पयामि।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः। कर्पूर दीपं समर्पयामि।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः। प्रदक्षिणां समर्पयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । नमस्कारान् समर्पयामि ।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः। राजोपचारं समर्पयामि।
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः । मन्त्रपुष्पं समर्पयामि।

पूजांते छत्रं समर्पयामि | चामरं समर्पयामि |
नृत्यं समर्पयामि | गीतं समर्पयामि |
वाद्यं समर्पयामि | आंदोलिक आरोहणं समर्पयामि|
अश्वारोहणं समर्पयामि | गजारोहणं समर्पयामि |
ॐ श्री रामचन्द्राय नमः | समस्त राजोपचार देवोपचार शक्त्युपचार भक्त्युपचार पूजां समर्पयामि||

---

६४ आत्म समर्पण

यस्य स्मृत्या च नाम्नोक्त्या तपः पूजा क्रियादिषु |
न्यूनं सम्पूर्णतां याति सद्यो वन्दे तं अच्युतम् ||
अनेन मया कृतेन, श्रीरामचन्द्र देवता सुप्रीता सुप्रसन्ना वरदा भवतु ||
मध्ये मन्त्र तन्त्र स्वर वर्ण न्यूनातिरिक्त लोप दोष प्रायश्चित्तार्थं राम नाम महामन्त्र जपं करिष्ये ||
ॐ रामाय नमः । ॐ रामभद्राय नमः । ॐ रामचन्द्राय नमः ।
ॐ रामाय नमः । ॐ रामभद्राय नमः । ॐ रामचन्द्राय नमः ।
ॐ रामाय नमः । ॐ रामभद्राय नमः । ॐ रामचन्द्राय नमः ।
ॐ राम रामभद्र रामचन्द्रेभ्यो नमः ||
मन्त्रहीनम्, क्रियाहीनम्, भक्तिहीनम् जनार्दन |
यत् पूजितम् मयादेव परिपूर्णम् तदस्तु मे ||
कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा बुद्ध्यात्मना वा प्रकृति स्वभावात् |
करोमि यद्यत् सकलं परस्मै नारायणायेति समर्पयामि ||

नमस्करोमि |श्री रामचन्द्र स्वामी देवता प्रसादं शिरसा गृह्णामि ||

----

६५ क्षमापनं

अपराध सहस्राणि क्रियन्ते अहर्निशं मया |
तानि सर्वाणि मे देव क्षमस्व पुरुषोत्तम ||

यान्तु देव गणाः सर्वे पूजां आदाय पार्थिवीम् |
इष्ट काम्यार्थ सिद्ध्यर्थं पुनरागमनाय च ||
(shake the kalasha)

Puja Text – Sri S.A.Bhandarkar
Transliterated by Sowmya Ramkumar
Send corrections to
(somsram[at]gitaaonline.com)
Last updated on Apr 16, 2013